

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Overwoud bij Lunteren

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 13 december 2022

Samenvatting

Aanleiding

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij de Vereniging tot het Stichten en instandhouden van Scholen met de Bijbel te Overwoud bij Lunteren onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op School met de Bijbel Ruitenbeek (hierna: Ruitenbeekschool) op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer, of het bestuur ambities heeft voor de verdere ontwikkeling van de school en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Het bestuur van de Vereniging tot het Stichten en instandhouden van Scholen met de Bijbel te Overwoud bij Lunteren is een zogenaamd éénpitterbestuur. Het bestuur draagt zorg voor één school, de Ruitenbeekschool en bestaat uit vijf personen die zijn gekozen uit de leden van de vereniging. Naast het bestuur dat algemeen bestuur wordt genoemd, fungeert de Commissie van Toezicht (CvT) als intern toezichthouder. De directeur van de school heeft via het managementstatuut bevoegdheden en taken op schoolniveau gedelegeerd gekregen en voert die onder verantwoordelijkheid van het bestuur uit. Het bestuur maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband Berséba. De afgelopen periode was de nieuwbouw van de school een hoge prioriteit van het bestuur.

Wat moet beter

Het bestuur moet sturen op onderwijskwaliteit en deze ook kunnen borgen. Omdat het bestuur te weinig op inhoud stuurt en te weinig kritische tegenspraak biedt vanuit inhoudelijke onderwijskundige kennis, is die borging een risico.

Ook moet het bestuur beter sturen op de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs. Er is weliswaar een inhoudelijk samenhangend en doelgericht visiedocument, maar dit komt nog niet voldoende tot uitdrukking in de praktijk van het onderwijs op de school.

Er moeten volgens de Wet op het primair onderwijs (WPO) bevoegde leraren voor de klas staan. We hebben geconstateerd dat dit op één dagdeel in de week niet het geval is, waardoor leerlingen mogelijk onderwijs van onvoldoende niveau krijgen.

Bestuur:

Vereniging tot het Stichten en instandhouden van Scholen met de Bijbel te Overwoud bij Lunteren

Bestuursnummer: 47685

Sector: Primair onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen:

163 (schooljaar 2021-2022)

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

School met de Bijbel Ruitenbeek - 04WM|C1

Lijst met scholen met ander type onderzoek: -

Verder dient het bestuur in het eerstvolgende jaarverslag een volledig gevulde meerjarenbalans op te nemen. Het moet duidelijk zichtbaar zijn hoe de financiële positie zich in de komende jaren ontwikkelt.

Wat kan beter

Wij zien kansen voor het bestuur om meer te sturen op de professionele ontwikkeling van de organisatie en van het personeel van de school. Dat geldt ook voor het stimuleren van een cultuur van hoge verwachtingen. De school kan leerlingen meer uitdagen om zich te ontwikkelen naar hun volledige potentieel. Daarnaast liggen er zowel op bestuurs- als op schoolniveau mogelijkheden om de externe dialoog meer op te zoeken. Dit kan bijdragen aan een lerende cultuur en het ontwikkelen van een brede blik op onderwijs.

Het bestuur heeft al een uitgebreid visiedocument over burgerschapsonderwijs. Daarin kan het bestuur echter nog meer ingaan op de wijze van toetsen en meten van de resultaten van het burgerschapsonderwijs. Dit maakt evalueren, verantwoorden en bijsturen in de toekomst mogelijk.

Het bestuur kan de meerjarenbegroting beleidsrijker maken door strategische doelen aan financiële middelen te koppelen. Daarbij kan de CvT explicieter toezicht houden op de doelmatige besteding van middelen en zich hierover ook verantwoorden in het jaarverslag. Dat geldt ook voor de verantwoording over de besteding van middelen voor passend onderwijs.

Wij onderstrepen het belang van evaluatie van het bestuursmodel in de context van de Ruitenbeekschool. Eenduidigheid in de formele en de feitelijke verantwoordelijkheidsverdeling kan bijdragen aan effectief bestuur voor goed onderwijs.

Wat gaat goed

Het bestuur heeft een heldere visie die vanuit de identiteit en het gebruikte onderwijskundige model richting geeft aan het onderwijs op de school. Het team van de school werkt samen om het onderwijs te verbeteren en om van elkaar te leren. Het bestuur en de schooldirectie hebben een werkend systeem van kwaliteitszorg ingericht. De schooldirectie rapporteert op vaste momenten over bijvoorbeeld de voortgang van activiteiten uit het jaarplan, financiën, identiteit, en onderwijsresultaten. In de interne organisatie kent men elkaar goed, waardoor de communicatie veel via de korte lijnen verloopt. Ook ouders zijn nauw betrokken bij het reilen en zeilen op de school.

Vervolg

In maart 2023 voeren wij een voortgangsgesprek over het herstel en in september 2023 voeren wij een herstelonderzoek uit bij het bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	8
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	9
	2.2. Overige wettelijke vereisten	15
	2.3. Afspraken over vervolgtoezicht	15
3.	Reactie van het bestuur	18

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in september en oktober 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur. Daarbij stonden de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school?
2. Is er sprake van deugdelijk financieel beheer?
3. Heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de school en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we verificatie-activiteiten uitgevoerd op bestuurs- en op schoolniveau. Deze activiteiten zijn op basis van beschikbare gegevens en een startgesprek met het bestuur en het managementteam (hierna: MT) van de school op maat ingericht.

Verificatie- en Onderzoeksactiviteiten

Gesprek met de penningmeesters van het bestuur

Met de beide penningmeesters hebben we gesproken over de meerjarenbegroting, de liquiditeitsraming, risicobeheer en zicht op rechtmatige en doelmatige besteding.

Gesprek met de Commissie van Toezicht (CvT)

In dit gesprek onderzochten we hoe deze commissie zicht houdt op de sturing van het bestuur, wat de effecten zijn van het interne toezicht en wat het beeld van kwaliteit van de besturing door het bestuur is. Hierbij hadden we aandacht voor de Code Goed Bestuur en de thema's financiën, onderwijskwaliteit, professionele cultuur en naleven wettelijke verplichtingen.

Gesprek met een afvaardiging van de MR

We bespraken de positie van de MR ten opzichte van het bestuur en de CvT. Daarbij onderzochten we hoe de MR vanuit zijn rol tegen de besturing van het bestuur aankijkt en hoe dit orgaan zorgt voor tegenspraak. De onderwerpen basisvaardigheden en naleven van wettelijke verplichtingen kwamen aan bod.

Lesbezoeken School met de Bijbel Ruitenbeek (04 WM/C1)

We wilden ons een algemeen beeld vormen van (de kwaliteit van) het onderwijs op de school en hebben daarom een aantal groepen bezocht.

Gesprek met het MT van de school

Met het MT zijn we nader ingegaan op de werking van de bestuursstructuur. Specifiek kwam aan de orde hoe het bestuur stuurt op onderwijskwaliteit en professionele cultuur, hoe het daar zicht op houdt en op welke wijze het bestuur de school op dit vlak ondersteunt. In het licht van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap, is het gesprek daarnaast gegaan over de werking van het kwaliteitszorgsysteem. Tot slot besteedden we specifieke aandacht aan de inzet van bevoegde leraren en de organisatie van kinderopvang.

Gesprek met een vertegenwoordiging van leraren

De werking van het kwaliteitszorgsysteem en de sturing van het bestuur hierop waren onderwerp in het gesprek met de leraren. Dit deden we onder andere aan de hand van de onderwerpen basisvaardigheden en professionele cultuur.

Gesprek met een vertegenwoordiging van leerlingen

We spraken met leerlingen uit groep 6,7 en 8 over hun ervaringen op school.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Er zijn geen signalen over het bestuur en de Ruitenbeekschool bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

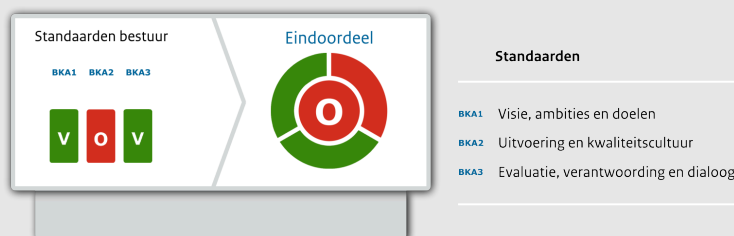
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en wat de oordelen zijn op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van het bestuur van de Ruitenbeekschool als Onvoldoende. Dat komt omdat één van de drie beoordeelde standaarden op bestuursniveau, BKA2, Onvoldoende is. Het bestuur valt hiermee onder geïntensiveerd toezicht.

Het bestuur moet meer sturen op de kwaliteit van onderwijs en deze kwaliteit ook kunnen borgen. Dit is nu nog onvoldoende het geval. Dat komt doordat het bestuur voor de inhoudelijke kennis over onderwijskwaliteit vrijwel volledig afhankelijk is van de directeur van de school. Noch in het bestuur, noch in de CvT is deze kennis vertegenwoordigd of van elders beschikbaar. Het bestuur kan daardoor geen inhoudelijk kritische tegenspraak bieden over de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkelingen daarin op de school. Ook moet het bestuur beter sturen op de implementatie van het burgerschapsonderwijs op de school. Er is een uitgebreid visiedocument op burgerschapsonderwijs, maar de uitvoering daarvan is nog onvoldoende zichtbaar in de praktijk. Zo is er bijvoorbeeld nog weinig aandacht voor ontwikkelen van maatschappelijke competenties van leerlingen en meet het schoolteam nog geen resultaten van het burgerschapsonderwijs. Tot slot moet het bestuur zorgen voor de inzet van bevoegde leraren op de Ruitenbeekschool. Dat is voor één dagdeel in de week nog niet goed geregeld.

Het bestuur krijgt voor de tekortkomingen een herstelopdracht. Daarnaast vragen we in het kader van de standaard Uitvoering en Kwaliteitscultuur de aandacht van het bestuur voor professionalisering in de organisatie en ontwikkelen van een cultuur van hoge verwachtingen. Het is voorts van belang dat het intern toezicht op rechtmatigheid en doelmatigheid structureler gebeurt en dat de verantwoording daarover in het jaarverslag meer inhoud krijgt.

De standaard BKA1, Visie, ambities en doelen beoordelen we als Voldoende. Dat geldt ook voor de standaard BKA3, Evaluatie, verantwoording en dialoog. Voor die laatste standaard krijgt het bestuur echter ook een herstelopdracht omdat hij zich onvolledig verantwoordt over ontbrekende posten in de meerjarenbalans.

In de volgende paragraaf is het oordeel per standaard verder uitgewerkt.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		•	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen deze standaard als Voldoende. Het bestuur heeft een gedragen visie op kwaliteit en heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld

De gedragen visie is richtinggevend voor het onderwijs

Het bestuur en de school delen een goed gedocumenteerde visie die richtinggevend is voor het onderwijs. Deze visie is opgesteld met ondersteuning van een programma voor kleine besturen van de PO-Raad. Het geeft vanuit de identiteit en het gebruikte onderwijskundige model richting aan het proces en de inhoud van het onderwijs op de school. De gedragen visie op burgerschapsonderwijs is aan de hand van de wettekst opgebouwd uit bouwstenen waaronder de kerndoelen per leerjaar praktisch zijn uitgewerkt naar een aanbod.

Er is een ingericht en werkend systeem van kwaliteitszorg in de organisatie aanwezig

De diverse gremia van de organisatie kennen een heldere en in de praktijk herkenbare overlegcyclus. De momenten van samenwerking tussen diverse geledingen zijn in kaart gebracht en vastgelegd. Op schoolniveau zijn de bouwstenen uit het onderwijskundig model opgenomen in de jaarcyclus en is er een vaste structuur van kwaliteitszorg rondom leerlingen. Daarbij hebben wij het bestuur en de school meegegeven dat dit nog veel gericht is op individuele zorgleerlingen en dat er kansen liggen om ook de gegevens op groepsniveau te benutten.

De meerjarenbegroting en het financieel beleid vragen om aandacht van het bestuur

Een belangrijk onderdeel van het financieel beleid is de sturing op de financiële continuïteit. Het bestuur doet dit met behulp van een meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting prognosticeert het bestuur toekomstige baten en lasten. Er is echter geen volledig ingevulde meerjarenraming van de balans aanwezig. Hierdoor is het onder andere onduidelijk hoe de liquiditeitspositie zich in de komende jaren zal ontwikkelen en hoe het bestuur stuurt op de financiële continuïteit. Dit betekent dat het niet helder is in hoeverre het bestuur in de toekomst kan voldoen aan betalingsverplichtingen op de korte termijn. Voor de korte termijn heeft het bestuur hier wel zicht op. Daarnaast is het belangrijk dat het bestuur in de meerjarenbegroting financiële middelen aan de strategische doelen koppelt. Op die manier kan het bestuur inzichtelijk maken of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de strategische doelen te kunnen bereiken en of de bestedingen doelmatig zijn. In de huidige meerjarenbegroting is dit niet terug te zien. We vragen het bestuur hier in de toekomst meer aandacht aan te besteden.

De verantwoordelijkheden in de bestuursorganisatie kunnen effectiever verdeeld worden

De statutaire inrichting van de organisatie roept vragen op. Dit is in de diverse gesprekken die wij voerden naar voren gekomen. Het bestuursmodel met een CvT en een algemeen bestuur lijkt fors voor het besturen van één school. De uitvoering is bovendien niet in lijn met het statutaire model en is ook in mindere mate functioneel. De directeur functioneert in de praktijk meer als directeur-bestuurder en de taken van het bestuur en de CvT vertonen overlap. Dat maakt dat de directeur zich regelmatig twee keer over hetzelfde verantwoordt. Bovendien is de positie van de directeur kwetsbaar. Deze draagt de (eind)verantwoordelijkheid voor zowel de visie op het onderwijs, de organisatie van het onderwijs als de onderwijskwaliteit zonder hierover inhoudelijk ruggespraak te kunnen voeren. Wij zien daarom kansen om de verantwoordelijkheden tussen het intern toezicht, het bestuur en de school effectiever te verdelen, zodat dit ook optimaal bijdraagt aan het sturen op en het bieden van goed onderwijs.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (BKA2) beoordelen wij als Onvoldoende, omdat wij in de sturing op de onderwijskwaliteit en de borging daarvan tekortkomingen constateren. Dat geldt ook voor de sturing op en de borging van de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs. Het bestuur voldoet hiermee niet aan artikel 10 WPO.

Het bestuur moet sturen op de onderwijskwaliteit en deze ook kunnen borgen

Het bestuur is onvoldoende sturend en ondersteunend aan de ontwikkeling en borging van goed onderwijs en voldoet zodoende niet aan artikel 10 van de Wet op het primair onderwijs (WPO).

Tijdens het onderzoek hebben wij geconstateerd dat er risico's zijn in de sturing van het bestuur op de onderwijskwaliteit en de borging daarvan. Het bestuur leunt bij de uitoefening van zijn taken op de expertise van de directeur bij wie zowel het onderwijskundig leiderschap als de praktische uitvoering zijn belegd. (Bij)sturen op beleid vindt daardoor vooral plaats vanuit de onderwijskennis en visie en organisatiekracht van de directeur.

De CvT heeft het risico hiervan onderkend en de zorgen over het 'borgen van onderwijsinhoud' voorgelegd aan het bestuur. Het bestuur heeft dit met de directeur besproken en deze heeft een document opgesteld over borgen van onderwijskwaliteit.

Hoewel met dit document de eerste aanzet is gemaakt, zien en horen wij in de praktijk nog onvoldoende terug dat het bestuur inhoudelijk kritische tegenspraak biedt. Wij constateren dat het bestuur op dit moment nog over een te beperkt bestuurlijk repertoire beschikt om passende (bestuurlijke) interventies te plegen die gericht zijn op het waarborgen van de onderwijskwaliteit.

Het burgerschapsonderwijs is nog onvoldoende herkenbaar geïmplementeerd in het onderwijs op de school

De wet schrijft voor dat het bestuur moet zorgen voor een omgeving die stimuleert dat leerlingen actief kunnen oefenen met burgerschapsvaardigheden (artikel 8 lid 3 sub b en lid 3a WPO). Omdat wij dit nu nog niet terugzien op de Ruitenbeekschool, constateren we dat het bestuur niet zorgt voor voldoende kwaliteit van het burgerschapsonderwijs (artikel 10 WPO).

Het bestuur heeft met de directeur en andere betrokkenen intensief gesproken over burgerschap. Er is een heldere visie op burgerschapsonderwijs die is uitgewerkt naar een praktische leerlijn. Het is ook onderwerp van gesprek in het zogeheten 'maatjesoverleg' waarin teamleden samen vergaderingen voorbereiden. Niettemin is het burgerschapsonderwijs nog onvoldoende herkenbaar geïmplementeerd op de school.

Uit de verschillende gesprekken die wij hadden, komt naar voren dat er vooral gerichte aandacht is voor sociaal welbevinden van leerlingen, maar in veel mindere mate voor het verwerven van maatschappelijke competenties.

Het bestuur moet daar meer op sturen en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Het bestuur kan gerichter sturen op professionalisering van de diverse geledingen om zo de onderwijskwaliteit en kwaliteitscultuur te versterken

De kwaliteitscultuur op de Ruitenbeekschool is gericht op samen leren en verbeteren. De start- en voortgangsgesprekken, de teamscholing en het maatjesoverleg zijn daar mooie voorbeelden van. Het IB-netwerk en het samenwerkingsverband zijn daarnaast plekken waar school overstijgend kennis wordt opgedaan over leerlingzorg. Het bestuur kan echter duidelijker sturen op professionalisering gerelateerd aan de doelen uit het beleidsplan. Uit de diverse gesprekken leiden we af dat hier kansen liggen voor de gehele organisatie. Daarbij kan gedacht worden aan opleidings- of scholingsactiviteiten voor de (nieuwe) leden van het bestuur, de CvT en de MR. We hebben geconstateerd dat die niet recent hebben plaatsgevonden. Wel verkrijgt en haalt de CvT actief informatie op over haar rol en taakuitoefening bij de besturenorganisatie, maar dit is niet in het kader van geplande of gerichte professionalisering. Datzelfde geldt voor de scholingen over leiderschap die de directeur van de school eens in de zoveel tijd op eigen initiatief volgt. Een andere manier waarop professionaliseren binnen de organisatie een rol kan spelen is door leraren van de Ruitenbeekschool meer te stimuleren om individuele scholing te volgen. De start- en voortgangsgesprekken zouden een mooie basis kunnen zijn om dit onderwerp in mee te nemen.

Het bestuur kan meer sturen op een cultuur van hoge verwachtingen

In de bestuurs- en schoolcultuur zien we dat er nog meer gewerkt kan worden aan onderwijs vanuit hoge verwachtingen. Zo kunnen de klassenbezoeken, meer dan nu het geval is, benut worden als aangrijpingspunt om door te spreken over onderwijsinhoud en verwachtingen. Wat verwacht het bestuur van de school en van de leraren en wat hebben leraren nodig om zich persoonlijk en professioneel verder te ontwikkelen. Een andere uiting van een cultuur van hoge verwachtingen is dat alle leerlingen aangesproken worden op hun leerpotentieel. We hebben gezien en gehoord dat er ruime aandacht is voor individuele zorgleerlingen, maar dat de kwaliteit van de instructie aan leerlingen die meer uitdaging nodig hebben nog beter kan. Eén van de leraren heeft zich gespecialiseerd in onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen. De wens om dit te doen is in samenspraak met het samenwerkingsverband ontstaan. Het inzetten van die expertise kan bijdragen aan de kwaliteit van passend onderwijs voor alle leerlingen.

Het intern toezicht moet structureler toezien op de doelmatige besteding van rijksmiddelen

Het intern toezicht op de doelmatige besteding van rijksmiddelen kan structureler vormgegeven worden. Uit het jaarverslag en de

gesprekken bleek nog onvoldoende hoe de CvT dit toezicht uitvoert. Het is belangrijk dat het geld dat het bestuur van de overheid krijgt doelmatig wordt besteed aan het onderwijs. De intern toezichthouder moet daarop toezien. Hij moet zich in het jaarverslag verantwoorden over de manier waarop hij uitvoering geeft aan deze taak. Daarom vragen wij om hier in de toekomst meer aandacht aan te besteden.

BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Wij beoordelen de standaard Evaluatie verantwoording en dialoog als Voldoende. Het bestuur evalueert of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Daarbij betreft het belanghebbenden.

Het bestuur en de school evalueren op vaste momenten over de (voortgang van) onderwijsresultaten en financiën en verantwoorden zich hierover

Bij de verantwoording van het bestuur aan de CvT en de MR is de directeur aan wezig, die de inhoud van de stukken toelicht. Het bestuur evalueert het eigen handelen. Op verzoek van de CvT is dit proces formeler ingericht, zodat het mogelijk is dit te monitoren. Wij zien dit als een positieve ontwikkeling. Het bestuur verantwoordt zich jaarlijks aan de Algemene ledenvergadering van de vereniging. Het jaarplan van de school wordt mede opgesteld op basis van de evaluatie van het vorige plan. Een aandachtspunt daarbij is om niet alleen de uitgevoerde activiteiten te evalueren, maar tevens de vraag te betrekken of het daarboven liggende doel is gehaald. Omdat de school nog niet zover is dat zij resultaten van burgerschapscompetenties weet te meten met een gestandaardiseerd instrument, heeft het bestuur geen informatie beschikbaar over resultaten van het burgerschapsonderwijs op de school. We verwachten dat het bestuur hier meer aandacht aan besteedt, zodat het daar op kan gaan sturen.

Het bestuur betreft de interne gesprekspartners actief bij het beleid en de organisatie

Binnen de organisatie is er frequent ruimte voor de interne dialoog. Deze vindt niet alleen georganiseerd, maar veelal ook informeel plaats. Daardoor zijn er korte lijnen tussen het bestuur, de CvT, de MR en het MT. Dat heeft positieve effecten voor de onderlinge communicatie en het vertrouwen, maar herbergt daarnaast het risico dat men de inhoudelijk kritische dialoog te weinig aangaat. Er is transparante communicatie en formele stukken worden over het algemeen tijdig aangeleverd. De ouders worden actief betrokken bij ontwikkelingen door middel van de nieuwsbrief en deelname aan een klankbordgroep of gespreksavonden over bijvoorbeeld burgerschap en identiteit en de nieuwbouw. Bij vragen of zorgen weten ouders de directeur goed te vinden.

De MR komt wat minder snel in beeld bij ouders of teamleden. Daarnaast is de verhouding tussen de MR en de klankbordgroep niet helder. Wij zien daarom aanleiding voor het bestuur en de school om de positie van de MR meer voor het voetlicht te brengen, de

verhouding tussen de MR en de klankbordgroep te duiden en hun onderlinge communicatie te versterken. Daardoor kan het bestuur mogelijk nog meer profiteren van inbreng vanuit de achterban. De leerlingen van de school zijn wat minder in beeld wanneer het gaat om meedenken over de ontwikkelingen op de school. Er liggen zeker mogelijkheden om hen meer te betrekken.

Het bestuur en de school kunnen de externe dialoog actiever zoeken

Zowel op bestuursniveau- als op schoolniveau zijn er externe contacten. Het bestuur en de directeur nemen bijvoorbeeld deel aan bestuurs- en directeuren overleggen in de regio, al is dit sinds corona minder frequent. Op schoolniveau zijn er contacten met het samenwerkingsverband, het IB-netwerk en met de instellingen voor voortgezet onderwijs waar de leerlingen naar (zullen) uitstromen. Verder is de Hogeschool van Utrecht betrokken bij het borgen van het ingevoerde onderwijsmodel.

We concluderen dat deze contacten inhoudelijk veelal op de interne organisatie van de school zijn gericht. Daarom willen we het bestuur en de school stimuleren de externe dialoog actiever op te zoeken. Daarmee kunnen zij de blik op ontwikkelingen in het onderwijs verbreden en over en weer leren van en met vergelijkbare besturen en scholen. Bijvoorbeeld over onderwerpen als organisatiestructuur, burgerschap, nieuwe wetenschappelijke inzichten of hoge verwachtingen. Datzelfde geldt voor gerichte uitwisseling van kennis en kunde over onderwijs en onderwijsontwikkelingen tussen leraren van de Ruitenbeekschool en andere scholen.

De verantwoording in het jaarverslag is onvolledig

Onder de standaard Visie, ambities en doelen (BKA1) is aangegeven dat er geen volledige ingevulde meerjarenbalans aanwezig is, waardoor de ontwikkeling van de liquiditeitspositie onduidelijk blijft. Het is verplicht om zowel een meerjarenbalans als een meerjarenraming van baten en lasten in de jaarverslaggeving op te nemen. In het jaarverslag 2021 is deze wel opgenomen, maar er ontbreken bepaalde posten (overige baten, financiële activa, kortlopende schulden). Er is geen nadere toelichting gegeven op deze posten. Daarmee voldoet het bestuur niet geheel aan de verplichting uit artikel 4, lid 4 Rjo. We geven het bestuur hiervoor een herstelopdracht. Daarnaast kan de verantwoording over de middelen voor passend onderwijs uitgebreider. Passend onderwijs voor iedere leerling die dat nodig heeft, is mede vanwege kansengelijkheid een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs. Het bestuur geeft in het jaarverslag beperkt aan waaraan het geld is besteed dat zij van het samenwerkingsverband ontving en wat het effect hiervan is geweest op de leerlingen om wie het gaat. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven.

We willen de CvT verder stimuleren om niet alleen te beschrijven welke onderwerpen zij hebben besproken met het bestuur, maar zich ook te verantwoorden over hoe zij toezicht hebben gehouden en wat het effect daarvan was.

2.2. Overige wettelijke vereisten

Onbevoegde voor de klas

We hebben tijdens ons onderzoek een tekortkoming geconstateerd op het wettelijke vereiste uit artikel 3 van de Wet op het Primair onderwijs (WPO). Daarin staat dat in het primair onderwijs alleen onderwijs gegeven mag worden door personen die in het bezit zijn van een onderwijsbevoegdheid. Tijdens het onderzoek bleek echter dat de school op twee dagen per week een Pabo-stagiaire formatief inzet. Op één dagdeel is deze inzet zonder dat daarnaast een eindverantwoordelijke leraar voor de betreffende groep aanwezig is.

Het bestuur geeft aan dat de school te maken heeft met het probleem van lerarentekort en dat het daarom deze oplossing heeft gekozen. Niettemin voldoet de school hiermee niet aan de wet en het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Geen voorziening voor kinderopvang

Op grond van artikel 45 lid 2 WPO dient het bestuur zorg te dragen voor de organisatie van buitenschoolse opvang in de zin van Wet kinderopvang. We hebben geconstateerd dat het bestuur dit nog niet op orde heeft, hoewel er wel interesse is vanuit de ouders. Het bestuur heeft bij monde van de directeur van de school echter aangegeven dat het de bedoeling is dat er per 1 januari 2023 buitenschoolse opvang georganiseerd zal worden. Wij vertrouwen erop dat deze tekortkoming daarmee opgelost zal zijn.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Het bestuur van De Vereniging tot Stichting en instandhouding van Scholen met de Bijbel te Overwoud bij Lunteren is op dit moment op onderdelen onvoldoende in staat om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Het bestuur valt daarom onder geïntensiveerd toezicht, waarbij we afwijken van de reguliere termijn van vier jaar.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur de vier herstelopdrachten die in het schema hieronder staan. Wij voeren over een jaar een herstelonderzoek uit om te bepalen of de tekortkomingen zijn opgeheven.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BAK2 Art. 10 WPO Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor de kwaliteit van het onderwijs op de school. Het bestuur is op dit moment onvoldoende in staat om te sturen op de kwaliteit van het onderwijs en deze kwaliteit te borgen. Dit komt omdat het bestuur op dit moment nog over een te beperkt bestuurlijk repertoire beschikt om passende (bestuurlijke) interventies te plegen die gericht zijn op het waarborgen van de onderwijskwaliteit. Het bestuur is daarvoor afhankelijk van de directeur en diens onderwijskundig leiderschap.	We verwachten dat het bestuur de kwaliteit van het onderwijs bevordert en bewaakt. Daarvoor is het nodig dat het bestuur zich los van de directeur informeert over de kwaliteit van het onderwijs en een pro-actieve houding inneemt in de uitvoering van zijn taken.	Wij voeren in maart 2023 een voortgangsgesprek met het bestuur. In september 2023 voeren wij een herstelonderzoek uit.
BAK2 Art. 8 lid 3 sub b Art. 10 WPO Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs op de school. Burgerschapsonderwijs is op de school nog onvoldoende herkenbaar geïmplementeerd. Leerlingen worden hierdoor te weinig gestimuleerd te oefenen met bijvoorbeeld de sociaal maatschappelijke competenties en omgaan met verschillen. Het bestuur geeft hiermee geen uitvoering aan de wettelijke opdracht dat het onderwijs actief burgerschap en sociale cohesie moet bevorderen.	Het bestuur moet zorgen dat het onderwijs op de Ruitenbeekschool zich in de praktijk doelgericht, samenhangend en herkenbaar richt op actief burgerschap en sociale cohesie. Daaronder valt ook het ontwikkelen van sociaal maatschappelijke competenties.	Wij voeren in maart 2023 een voortgangsgesprek met het bestuur. In september 2023 voeren wij een herstelonderzoek uit.
BAK 3 Art. 4, lid 4 Rjo Het bestuur geeft in continuïteitsparagraaf van het jaarverslag te weinig inzicht, doordat posten in de meerjarenbalans ontbreken.	Het bestuur zorgt ervoor dat in de eerstvolgende jaarverslaggeving een volledig ingevulde meerjarenbalans is opgenomen.	Wij gaan in september 2023 na of de tekortkoming in het jaarverslag 2022 is hersteld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Overige wettelijke vereisten Art 3 WPO De Ruitenbeekschool voldoet niet aan artikel 3 van de WPO. Hierin staat dat in het primair onderwijs alleen onderwijs gegeven mag worden door personen die in het bezit zijn van een onderwijsbevoegdheid. In de school wordt les gegeven door een onbevoegde. Dit is mede het gevolg van de huidige problematiek rondom het verkrijgen van voldoende bevoegde leraren.	Het bestuur krijgt de opdracht om binnen zes werkweken de inzet van bevoegde leerkrachten op de Ruitenbeekschool in overeenstemming te brengen met de wettelijke vereisten. Indien het bestuur niet in staat is de tekortkoming binnen zes weken op te heffen, dient het een plan van aanpak aan ons toe te sturen. Daarin beschrijft het bestuur hoe het de tekortkoming zo snel mogelijk gaat oplossen en hoe de onderwijskwaliteit en de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen in de tussentijd gegarandeerd is. Graag ontvangen wij binnen zes weken een schriftelijke reactie. Deze brief kunt u uploaden via het ISD.	Wij controleren de reactie van het bestuur en geven een terugkoppeling.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Schoolgebouw

We hebben in de afgelopen jaren veel tijd en energie geïnvesteerd in de realisatie van een prachtig nieuw schoolgebouw. De bouwcommissie (waarin twee bestuursleden zitting hebben, de directeur van school en een externe deskundige op het gebied van bouwzaken) heeft, kunnen we wel zeggen, met buitengewoon grote inzet de kar getrokken in het bouwproces. Dat heeft geresulteerd in een uniek schoolgebouw dat voldoet aan de eisen van deze tijd. Het biedt kansen om met allerlei werkvormen het onderwijs te verrijken en leerlingen kansen te geven zeer veel 21-eeuwse vaardigheden te ontwikkelen. In het besef dat niet alles tegelijk kan, wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van het werken met leerpleinen waar leerlingen zelfstandig leren vaardigheden als omgang met media, adequaat informatie verzamelen, verwerken van digitale informatie en het leren presenteren kunnen oefenen.

Personeel

Het bestuur heeft zich kosten nog moeite gespaard om nieuw personeel te werven. Er zijn verschillende procedures geweest om tot het benoemen van personeel te komen. Dat is gedeeltelijk gelukt. Niet alle vacatures zijn vervuld. Om toch alle groepen te bemensen en om te voorkomen dat een groep thuis moet zitten is er gekozen voor het benoemen van een PABO-student die de duale route volgt. Deze leerkracht krijgt begeleiding bij het lesgeven en de school draagt zorg voor voldoende steun om het succesvol lesgeven mogelijk te maken.

Bestuurlijke kwaliteit

Het bestuur hecht er waarde aan dat er externe audits plaatsvinden om zodoende geïnformeerd te worden door een externe partij over de kwaliteit van het onderwijs. Door de corona pandemie was het niet mogelijk om hier uitvoering aan te geven. Het voornemen van het bestuur is om in dit schooljaar weer een audit te laten plaatsvinden. Hierdoor laat het bestuur zich informeren door een externe partij over de kwaliteit van het onderwijs.

Het bestuur maakt gebruik van meerdere middelen om geïnformeerd te zijn over de kwaliteit van het onderwijs en de gang van zaken in de school. Het betreft de volgende rapportages:

Managementrapportage, Maandverslagen, Rapportage Onderwijsresultaten, Rapportage Regie op onderwijskwaliteit. Op basis van deze documenten heeft het bestuur inzicht in de ontwikkelingen in de school en gaat daarover in gesprek met de directeur om gezamenlijk doelen te stellen.

In januari zal er een adviserend gesprek plaatsvinden met iemand van de PO raad om het bestuur te informeren over de mogelijkheden

betreffende de structuur van het bestuursmodel. Het huidige model is een vrij fors model voor de school van onze omvang. Het bestuur oriënteert zich al langer op de mogelijkheid om hier een werkbaarder model voor te kiezen waarbij de verantwoordelijkheden goed verdeeld zijn.

Bestuur en directie participeren ook in een kring van directeuren en besturen. Ook hier geldt dat de afgelopen jaren er minder contacten zijn geweest door de coronapandemie. De directiekring komt dit jaar weer bijeen en bereid ook weer een gezamenlijke bijeenkomst voor de besturen. Daarin worden actuele onderwijskundige en pedagogische onderwerpen besproken en met elkaar uitgewisseld hoe er op de scholen gewerkt wordt om zo van elkaar te leren en nog beter te worden.

Burgerschap

In het afgelopen jaar is er een uitgebreid visiedocument gemaakt voor het vak Burgerschap. Hier is veel zorg aan besteed. Zowel in de teamvergaderingen als in de vergaderingen met bestuur, MR en CvT is hier meermaals over gesproken. Daarnaast is er een gezamenlijke studieavond belegd voor alle geledingen van school om dit onderwerp verder uit te diepen. Dit alles heeft geresulteerd in een gedegen visiedocument. In dit document is ook uitgewerkt welke activiteiten er in school gedaan worden om gestalte te geven aan het vak Burgerschap. De school is ook naarstig op zoek geweest naar een instrument om resultaten te monitoren. Tot voor kort is daar geen middel voor gevonden. Inmiddels is via het directieuren-netwerk een instrument aangereikt waar het team zich momenteel over buigt om te zien of dit passend is bij onze school.

Sturen op kwaliteitscultuur

Het bestuur gaat twee keer per jaar op klassenbezoek op school en maakt daarbij gebruik van een kijkwijzer. De kijkwijzer geeft in grote lijnen aan welke BAS kenmerken er in een les te zien moeten zijn, waaronder het instrueren op hoge verwachtingen in de effectieve instructielessen. Dit gebruikt het bestuur bij de nabespreking met de leerkrachten.

Voor de leerkrachten is er een Leerkrachtprofiel opgesteld. Daarin staat beschreven welke kwaliteitseisen er worden gesteld. Dit profiel is bedoeld als groeimodel voor de leerkrachten. Aan de hand hiervan kan ook individuele scholing worden ingezet. Aangezien teamscholing het meeste effect heeft, wordt daar in de eerste plaats op ingezet. Mocht een leerkracht baat hebben bij een individueel traject, dan zijn daar, binnen de financiële ruimte, mogelijkheden voor die ook in het verleden benut zijn.

De school zet momenteel in op meer aandacht voor meer- en hoogbegaafden. Er is inmiddels een coördinator Hoogbegaafdheid. De komende tijd zal de zorg voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften op dit terrein verder worden uitgewerkt en gestalte worden gegeven.

Financiën

In de jaarrekening is een onvolkomenheid geconstateerd. Hierover is inmiddels al contact geweest met ons administratiekantoor die de financiële paragraaf gemaakt heeft. Voor de volgende jaarrekening zullen we erop toezien dat de gegevens volledig zijn opgenomen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

